

Ali tako je. Ljudstvo, ki napreduje, mora polagati žrtve na žrtvenik prirode.

Naši dopisi.

Od sv. Vida nad Cirknico 14. avg. (*Obrtniške in šolske stvari. Zapravljivost ali prostovoljni davek.*) Ker zunaj tukajšnje okolice ni posebno znano, kako se lesene žlice izdelujejo, naj se mi blagovoli o tej menj važni obrtniji nekoliko omeniti. Da gre to delo hitro izpod rok, morajo biti pri njem štirje delavci, ki imajo vsak svoje posebno opravilo. Najprej se za to namenjen surov bukov ali javorov les po dolgosti žlic razžaga, potem se trklički po potrebi debelosti razkoljejo, da se zamorejo žlice izrezovati, in prvi delavec te razklane koščeke lesa z malo sekirico (žličarico) površno toliko obdela (obteše), da je uže žlici podobno. Drugi delavec jih z dolgim močnim nožem (obrezovnikom) s pritiskom palca na vrhu razun jamice uže precej na gladko obreže. Tretji delavec ima kriv strug, s katerim žlico dolbe. Četrta ima strgavnik ali gladež, to je majhen, kratek, širok nožiček, s katerim žlice še popolnoma ostrže in ogladi, kar uže tudi bolj odrasli otroci storiti zamorejo. Potem se morajo še dobro posušiti, da črne ali plesnjive ne postanejo, ker take prekupci škartirajo. Štirji delavci naredijo od tri do štiri sto žlic na dan, a vendar je le majhen zaslužek, ker se 1000 bukovih žlic komaj za 3 gold. 30 kr. proda; kdor mora pa še les za to kupovati, se ve, je pa še toliko manj zaslužka. V zimskem času, ko ni ravno družega posebnega dela, vendar le eni precej pri tem zaslužijo, ker so izurjeni delavci; pri nekateri hiši jih pa celó po 30.000 do 40.000 zraven družih opravil čez leto naredijo. Javorove žlice so pa zaradi dražjega lesa in lepšega dela precej dražje, ter 12 žlic po 10 kr. prodajajo. Prodajo se večidel vse v Trst in od tam po širocem svetu naprej. V sosedni robski fari, posebno v Krvavih pečeh, izdelujejo škafe, deže, čebre, pinje, putrehe in banke, kar pa tudi najhitreje po trije ali štirje skupno izdelujejo, kjer je taka družina pri hiši. Sicer, se ve, jih pa tudi vsak posamič ali po dva izdelujeta. Ta posoda je tukaj s prvih rok tudi zeló po ceni, a vendar samo v zgoraj imenovani vasi, ki okoli 30 hiš šteje, zraven kmetijstva več ko 2000 gold. za njo dobijo. Poleg družega je uže dobra pomoč. — Tukajšnje šolsko leto se je 31. julija sklenilo. Ob 7. uri je bila sv. maša s zahvaljeno pesmijo, katere se je tudi precej odraslih ljudi vdeležilo. Po sv. maši je bila od obeh šolskih oddelkov kake dve uri skupna preskušnja, potem so se spravljene pisanke, risanke in šolska naznanila razdelila; pridni, in kateri so redno šolo obiskovali, so se pohvalili in iz zlatih bukev brali, a drugi so se k večji pridnosti in rednejšemu obiskovanju v prihodnjem šolskem letu opomnili. Za tem so se nekatere lepše pesmi zapele in s cesarsko himno se je leto zaključilo. Da bi bili pa zamogli nekatere pridne šolarje, kakor kje drugod obdariti, pa tukaj nismo tako srečni, ker nimamo takih šolskih prijateljev in dobrotnikov, pa saj ni nikjer pisano, da bi se vse moralo za plačilo storiti. Za vsakdanjo šolo je bilo to šolsko leto tukaj 234 za šolo ugodnih otrok, ponavljavnih pa 63, ki so se razun predpisanih predmetov se vé da tudi v kmetijstvu, posebno v sadjereji, podučevali. Od teh je vsakdanjo šolo obiskovalo 174, in ponavljavno 57, toraj skupaj 231 šolskih otrok. Pri takem velikem številu bilo bi proti kje drugod, ki je morda komaj polovico toliko otrok, pač potrebno, da bi se tudi dvorazrednica ustanovila, in toliko bolj še, ker je sedanja precej premajhna soba, da morajo v veliki tesnobi sedeti in ne-

kateri celó okoli klopi postaviti. — 8. avgusta je bilo 30 dečkov in deklic z venci na glavi pri prvem sv. obhajilu. Gospod župnik so ta dan posebno lep, primeren in ginljiv govor starišem za krščansko izrejo in nagnjenost do šole napravili, in otrokom vzlasti ubogljivost do starišev, njih sprednikov in veselje do šole priporočevali. Stariše so tudi opominjali, da naj pač nikoli o šoli zaničljivo ne govoré, in svojim predpostavljenim vselej spoštovanje skazujejo in priporočajo, ter da naj, kar je mogoče, pri podučevanju otrok pomagajo in učitelje podpirajo; a pri nasprotovanju bi le veliko pri izreji škodovali in zavirali, kar se žalibog, vzlasti po hribih, zeló godí. Kar eden zida, drugi podirajo. — Sploh se povsod več ali manj zaradi navadnih davkov, šolskih in občinskih stroškov ljudje pritožujejo, da dandanes ne morejo shajati. Večinoma je to popolnoma resnično; vendar pa pri marsikaterem prostovoljni davki zgoraj imenovane še daleč presegajo. Ako se namreč eden ali drugi preveč pijančevanju vdá, ter večkrat v letu po dva ali tri dni skup v krčmi sedi, in poleg preobilne pijače še v igri na kvarte po 10 do 20 ali še več goldinarjev zgubi, se skozi celo leto precej nabere veliko časa zgubi in gospodarstvo zanemarja. Kedar je treba plačati, pride tožba in za njo rubež, katerega je zopet ustaviti treba. Vse to se morda po 4 do 6krat ponavlja, ter se vselej zopet kolikor toliko zapije. Tožbenih stroškov se pa pri tacihi neumnih okolščinah tudi dostikrat še enkrat toliko nabere, kakor je bilo pravega dolga. Konec vsega je, da kedar poslednji obrok preteče, mora vendar-le liska ali sivec iz hleva po nizki ceni. Ako je gozd pri hiši, mora pa ta trpeti. Marsikdo pride po takem zaniknem in zapravljenem gospodarstvu celó ob vse posestvo, potem pa drugim toži: „Ti imaš; tebi je lahko!“ Naj vsak po svojem stanu živi in marljivo dela ter po pameti svoje imetje vživa, bo pa z božjo pomočjo, ako ga kaka posebna nesreča ne zadene, uže shajal.

Fr. Klinar.

Dobrova 11. avg. (*Vabilo k obhajanju 25letnice naše.*) Večina gospodov jubilarov je za to, da se naša 25letnica tukaj na Dobrovi obhaja. Ker imajo pa nekateri dotičnih gospodov še do konca t. m. šolo, obhajala bode se 25letnica naša tukaj na Dobrovi 2. septembra t. l. Dne 1. septembra popoldne pričakoval bode podpisani gospode jubilate pri tržaškem in dunajskem poštnem vlaku na kolodvoru južne železnice v Ljubljani. Od tam podali bomo se potem in corpore preko Rožnika na Dobrovo, ob kateri priliki ogledali bomo uzornoc. kr. osrednjo državno drevesnico.

Dne 2. septembra bomo imeli tukaj na Dobrovi zjutraj ob 9. uri sv. mašo z zahvaljeno pesmijo; po maši pa „male bilje“ za mir in pokoj duš naših umrlih gospodov sobratov.

Primerno kosilo preskrbelo bode se za vse vdeležence tukaj v gostilni pri „Mežnarji“. Popoldne bode pa izlet na prijazno Šujco k Dolinarji, kjer si bomo se z božjo pomočjo prav pošteno zabavali.

Razun gospodov jubilarov vabijo se prav vljudno tudi vsi oni gospodje, kateri bili so leta 1861. naši šolci, kakor: gospodje France Papler, Josip Volkov, France Vajselj, Anton Stres, Ivan Benko in drugi; prav zeló nas bode veselilo, ako nas bodo tudi še kateri drugi naši starejši in mlajši gospodje sobratje pri tem počastiti hoteli.

Prosim pa ob enem vse tiste gospode, kateri se bodo naše 25letnice udeležili, da mi to izvolijo kolikor mogoče kmalu po dopisnicah naznaniti, da mi bode mogoče, drugo potrebno o pravem času preskrbeti. Vsem skupaj presrečni pozdrav! Na svidenje!

M. Rant.

Iz Ljubljane. — Cesarjev rojstni dan se danes ob-
haja slovesno po vsi naši državi. V Ljubljani maševal
je gospod knezoškof Jakob v navzočnosti mnogobroj-
nega občinstva in dostojanstvenikov s prošnjo do Vsega-
mogočnega, da še mnogo let ohrani ljubljene našega
cesarja.

— Gospoda državnega poslanca Obrezo hoteli so
minuli teden telegrami v dunajskih listih in celó praška
Politika“ pokopati živega in pa volilcem notranj-
skih selskih občin vsiliti družega, pri zadnji volitvi prop-
adlega poslanca. Širila se je namreč vest, da bo, ali:
je uže gosp. Obreza odložil svoje poslanstvo z ozirom
na zdravje, ter da bo na njegovo mesto kandidiral in
gotovo tudi izvoljen gosp. H. Dolenc.

V našo radost smo se prepričali, da zdravje sicer
res bolehnega g. Obreze ni tako oslajeno, da bi ga
sililo k takemu koraku, temveč se nadejamo, da kmalu
popolnem okreva. Dalje nas je zagotovil g. Obreza, da
vsaj sedaj nima in da nikomur ni izrekel na-
mena, svoje poslanstvo odložiti. Vrh tega pa
so nam došli glasovi iz notranjskih volilnih krogov, ki
kažejo, da si bodo notranjski volilci pri novi volitvi, če
je bode res treba, sami izbrali svojega zaupnika ne da
bi se ozirali na — race, katere ljubljanski dopisovalec
za nekaj grošev pošilja vnanjim listom.

Kar pri takem početju najodločnejše obsojamo, je,
da take izmišljene novice iznemirjajo rodbino in mno-
gobrojne prijatelje pa častitelje velezaslužnega poslanca
g. Obreze. — Celó zoperno pa je videti, kako dopisnik,
očividno vedoma, odstavlja velezaslužnega poslanca
z namenom, da more takoj plajšč poslančev njegov
drugemu ogrniti čez ramena, — —

Ravno pred sklepom današnjega lista dohaja nam
posebno prijetna vest, da se je gosp. poslanca Obrezu,
ki se vsak dan podaja za nekaj časa na zrak, zopet
zadnje tri dni zdravje prav izdatno zboljšalo, primeroma
več zavživa in moči se urno povračajo.

— Gosp. deželni predsednik baron Winkler vrnil
se je včeraj povodom cesarjevega rojstnega dneva z
Logatca nazaj v Ljubljano. Povodom cesarjevega
rojstnega dneva daroval je gospod deželni predsednik
100 gld. za ljubljanske uboge, daljnih 100 gld. pa za
4 tukajšnje dobrodelne namene. — Gotovo najblažje
slavljenje cesarjevega rojstnega dneva.

— **Imenovanje.** Za c. kr. okrajnega sodnika v
Škofji Loki imenovan je okrajni sodnik mokronoški
gosp. dr. Škofic. — Čestitamo gospodu sodniku in
pa škofjeloškemu okraju! — Za c. kr. okrajnega sod-
nika črnomaljskega imenovan je dosedanji sodnijski ad-
junkt v Ilirski Bistrici gospod Pavel Juvančič.

— **Ustanovitev zadrug v logaškem davčnem okraju.**
Dne 5. in 6. avgusta zborovali ste za davčni okraj lo-
gaški ustanovljeni obrtniški zadrugi. Pri tem zboru
sklenila so se zadružna pravila, izvolilo zadružno na-
čelnštvo in določile zadružne doklade za 1886. leto. V
zadružno načelnštvo sta bila izvoljena: 1) iz zadruga
gostilničarjev, mesarjev, klavcev drobnice, trgovskih in
prostih obrtov Josip Smole, gostilničar in lesotržec v
Dolenjem Logatci; 2) iz zadruga rokodelskih in dopu-
ščanih obrtov (izimši gostilničarje in mesarje) Fran
Verbič, krojač v Gorenjem Logatci.

— **Nova podružnica c. kr. kmetijske družbe s se-
dežem v Logatcu** se ima ustanoviti. Zarad tega sklican
je shod kmetovalcev na prihodnjo nedeljo, to je, na 22.
t. m. popoldne v Dolénji Logatec. Pri shodu, kateri
bode popoldne ob 4. uri v šolskem poslopji v Dolenjem
Logatcu, zastopal bode c. kr. kmetijsko družbo gospod
tajnik Gustav Pirc. Gospodarje logaškega okraja opo-
zorujemo na ta shod.

— **Pevska veselica v Ptuj** vršila se je jako si-
jajno vkljub zaprek, ki so se stavile nekaterim go-
stom. Slovensko pevsko društvo pokazalo je z
vrejenjem te veselice, kako prav razumeva in kako
izgledno zna izvrševati svoj za Slovence velevažen
pomen.

— **Kolera** se žalibog vendar bolj pomika proti naši
deželi, celó na Kranjskem v Loškem Potoku prikazala
sta se dva posamezna slučaja. — Enako se čuje, da se
je v Vrabčah blizo vipavsko-primorske meje pripetil en
slučaj. Vsled tega prepovedavajo se po Notranjskem
somnji. — V Trstu obolelo je od nedelje na ponedeljek
16 oseb, umrle pa so 3 za kolero, z Izole naznanja se
6, z Ricmanov 2 in s Komna 2 slučaja. — V Jelenji
na Hrvatskem obolel je za kolero zdravnik zoper kolero
Stern. — Od ponedeljka na torek obolelo je v Trstu
18 oseb, umrlo pa jih je 7. — Iz Izole naznanja se 7
slučajev, s Poreča 1.

— **Tamburaši hrvatski** so se jako ugodno vpeljali
s svojimi koncerti v Ljubljani in na Gorenjskem. Po-
vsod prikipelo je prav mnogo občinstva poslušat jih in
vse je bilo navdušeno in občudovalo izurjenost in spret-
nost gospodov tamburašev. — V Ljubljani priredili so
hrvatski gosti včeraj drugi svoj koncert.

— **Čestitim prebivalcem deželnega stolnega mesta**
Ljubljane. Deželnega stolnega mesta Ljubljane občinski
svet je za spomenik, ki se bode na poziv Njega ces. in
kralj. Visočanstva gospoda nadvojvode Albrehta pokoj-
nemu maršalu in grofu Radeckemu postavil na Dunaji,
določil petsto goldinarjev v ime mestne občine in na-
ročil mestnemu magistratu, da je v vseh domačih čas-
nikih razpisati splošno nabiranje prilgov v isto svrhu.

Izvršuje ta sklep mestnega odbora usoja si mestni
magistrat vabiti ljubljansko stanovništvo, da se obilno
udeleži tega nabiranja in radovoljne priloge namenjene
za to patrijotično podjetje izroča mestni blagajnici, ka-
tera ima nalog, da prejem vsacega darú potrdi in imena
darovalcev z gesli vred, ki so morda pridejana, razgla-
siti dá od časa do časa po novinah.

Z ozirom na lagodnost p. t. občinstva je tudi sl.
vredništvo tega časopisa pripravljeno, prejemati darove
in jih izročati mestni blagajnici.

Od magistrata deželnega stolnega mesta.

Ljubljana 13. avgusta 1886

Župan: Grasselli.

I. izkaz

o prostovoljnih prilogah izročenih ljubljanski mestni
blagajnici za napravo spomenika maršalu Radeckemu
na Dunaji.

Mestna občina ljubljanska z geslom: „Deželno stolno
mesto vojvodine Kranjske svojemu bivšemu častnemu
meščenu“ 500 gold.

Zahvala.

Povodom prevzvišenega rojstnega dné Njega Ve-
ličanstva presvitlega našega cesarja in kralja mi je
visokorodni gospod deželni glavar na Kranjskem, Gu-
stav grof Thurn-Valsassina, izročiti dal pet-
sto goldinarjev za tukajšnji mestni ubožni zaklad.

Usojam si to velikodušno darilo javno oznanjati z
izrazom najiskrenejše zahvale.

V Ljubljani 17. avgusta 1886.

Župan: Grasselli.